

Nasycení posluchačů

Z přednášky Freie Betta v Havaně 1985

Volný překlad: Jiří Nečas

Ježíš v praxi neodděluje lidské duchovní a materiální potřeby. Velice zřetelně se to ukazuje v podobenství¹ o rozmnožení chlebů (Mk.6.34-44). Velké množství lidí, mezi nimiž bylo pět tisíc mužů, vyslechlo Ježíšovo kázání. Učedníci přišli k Mistrovi a navrhli: "Toto je pusté místo a je už pozdě. Pošli je do okolních statků a vesnic, aby *nakoupili* něco k jídlu." Hlad lidu by nebyl problém pro toho, kdo by kázal duchovní život. Ježíš však reaguje slovy: "*Dejte* vy jim najíst". Nelze nechat zástup hladovět. Je to problém, který musíte vzít v úvahu. Je zajímavé si všimnout, že učedníci používají sloveso *nakoupit*, kdežto Mistr *dát*. Učedníci ještě pořád nerozumějí Ježíšovu návrhu a říkají: "Pojďme tedy, abychom utratili dvě stě denárů a koupili chleby, které bychom poskytli lidem." Tak uvažují ti, kdo se domnívají, že peníze stačí, aby lidem vyřešily jejich nouzi. Jde o politickoekonomickou teorii. Ježíš však odpovídá: "Kolik máte chlebů? Jděte to zjistit." Neptá se, kolik peněz mají učedníci, ale kolik mají předmětů, tedy chlebů. Je rozdíl chtít řešit životní požadavky společenství pomocí rozdělování finančních prostředků, jak se děje v zemích sociálně demokratických (jako třeba Švédsko), nebo pomocí rozdělování zboží (předmětů), jak to dělá Kuba². Aby sociální demokracie, kde mají (včetně pracujících) vysokou životní úroveň, mohly akumulovat zdroje, musejí používat nadnárodní podniky s využíváním zemí třetího světa. Kuba, aby zespolenštila malé zdroje, jimiž disponuje, a odstranila bídu, nepotřebuje využívat žádný jiný národ. – Evangelista Marek pokračuje a říká, co apoštolé zjistili, že lidé mají dohromady pět chlebů a dvě ryby. Uspořádaně se rozsadili. Aby vyřešili svůj problém, tak se se uspořádávají. Ježíš bere chléb a ryby, "obraceje oči k nebi, dobrořečil a rozděloval chleby", aby je učedníci podávali shromážděným. V

---

¹ Raději bych zde hovořil o *příběhu*; v originálu je ovšem *la parábola* - podobenství

² Betto zřejmě sociálně demokratickými zeměmi nazývá klasické demokracie, v protikladu proti komunistické Kubě

celém Evangeliu rozdělování chleba je znamením Boží dobroty a vytvoření bratrství.

Pokrm je spojen s plností života. Je to tak v příběhu o Svatbě v Káně i při setkání Vzkříšeného s učedníky. "Všichni jedli a nasýtli se. A z toho, co zbylo, naplnili dvanáct košíků plných kousků chleba a ryb" Jestliže na konci sebrali dvanáct košů zbytků, kolik košíků bylo mezi lidmi? A co v nich bylo? Víme, že když se někde sejde velké množství lidí, hned se objevují prodavači sendvičů, nápojů a sladkostí. V Ježíšových dobách se potraviny nosily v koších. Pět chlebů a dvě ryby dávají součet sedm, a sedm v Bibli znamená "mnoho", podobně jako naše ležatá osmička znamená "nekonečno". Proto se říká, že naše hříchy budou odpuštěny, a to nejen sedmkrát, nýbrž sedmdesátkrát a sedmkrát. A tak, ono tam mezi lidmi bylo mnoho ryb a mnoho chlebů. Chcete říci, že tam nedošlo k zázraku? Zázrak ano, magie ne. Magií by bylo nápadně vzít pět chlebů a dvě ryby, přikrýt je látkou, říci *abracadabraka* a umístit na jednu stranu "chlebárnu" a na druhou "rybárnu". **Co je zázrak? Je to Boží moc změnit přirozený běh věcí. Tato moc působí především na lidská srdce.** Onoho dne ti, kteří měli, co bylo potřebí³, se rozdělili s těmi, kdo to neměli, a nasyceni byli všichni, a ještě zbylo. Celý tento příběh je eschatologickým předobrazem. Dvanáct košů, které sebrali, se vztahuje k dvanácti izraelským kmenům – protagonistům Božího projektu v historii – a k dvanácti apoštolům – sloupům církve.

Pramen:

Fidel y la religión. Conversaciones con Frei Betto. La Habana 1985 (s. 75-77)

---

³ *ti, kteří měli, co bylo potřebí*, v originále *los, que tenían bienes*, tedy doslova *ti, kdo měli dobra*. V polštině se slovo *dobra* běžně používá, v češtině nikoli a nenapadá mne žádné jiné vhodné podstatné jméno (*statek* se zde nehodí), a proto používám vyjádření s vedlejší větou "*co bylo potřebí*".